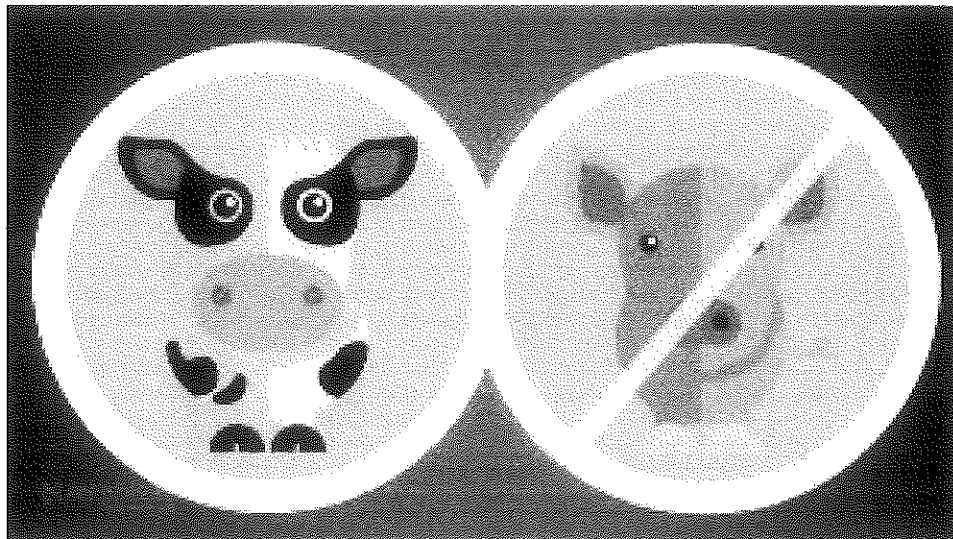

Kashrut in the workplace

YMCA

November 7, 2016

YESHIVA UNIVERSITY
TORAH MITZION
KREUL OF CHICAGO

באר הגולה
נח טס נסס אפי כה"ק
נמשונה:

דגוף מרבבה

[מניח] כלומר
דלא אמרינן שנתקרב
כיון שזוהי ע"ג כירה כן
אירא בתרומת הדשן.
לכאורה כדי שלא יהיה
קטירה בש"ך דבני
עלמנו מה שפסק בסמ"ק
ז"ל ש"ך ס"ק ו' מה
שמניין טס דמוח ממנין
ק"ה סעיף ג' עור מיני
מחלה גבר גס נחבלר טס
לדאפילו נפל חלב רוחם על
בשר זונן ע"י עירו שלא
נפסק הקלות פני
נקליפה וכן אפילו נפסק
הקלות נשי קליפה וע"ש
ע"כ דבני הש"ך טס אל
נראה לחלק דדוקא
שנשפך על גבי קרקע
הכירה הוא דקיל עפי
משום דליכא סכנה דגם
הקרקע נתנן הטיפה
ואינו דומה לחמל
למעלה ובה קיל קרקע
טפי ע"כ:

[ול] הזיעה עורה
ונבלע בקדירה
ואופרתה וגם המנחם
נאסרה שהזיעה נאסרה
ואוסרתה ועיין נמנן

ג"כ מדרש"א
מ דאין עירוי אופר.
ורכבי העירוייה אוסר
כולו. ט"ו סימן צ"ה
ס"ק י"ב:
מא הכ"ל אפור דתתאה
גבר. אם יש דוחק
דסכינא לא אמרינן
תתאה גבר. סימן צ"ד
ס"ק כ"ה ש"ך:
מב טיפה הנפולת
ע"ג כיופי קדירה.
דדוקא שלא נשברה
הכסוי וגם מונחת יפה
על הקדירה. באר ה"ב:
מג ופסיקא דאורייתא
לחופרא. והפוי חדש
פסק כהרמ"א:

לד) הוי כעירוי. וכן כלומר דלא אמרינן שנתקרב כיון שנתחל
על גב הכירה והכי איחא בתרומת הדשן טס (פי' קפא). מיהו היינו
דוקא כשהיד סולדת זו והכי איחא בתרומת הדשן טס ופשוט
הוא: ל"ה) דאין ערוי אופר רק כרי קדיפה. ולכן אפילו
יש בקדירה חבטיל דשי"ך פיה קליפה
אין נר"ך לקלפו להקדירה הוי כמו
קליפה וכן נכח מהרש"ל טס:
ל"ו) הכ"ל אפור דתתאה גבר.
ולא דמי לדלקמן סימן ק"ה סעיף
ג' בהג"ה דאם הניח הימר ואיסור
זה אלל זה ואחד מהן זונן דסגי
נקליפה¹ דהכ"ל כיון שגב נקלות
למעלה הוי כמו עילאה (כד י"ט*)
א"י כיון שהקדירה עומד במקומו
חשיב תתאה כמ"ש בדרישה כר"ס
ז"ל ס"ב (אומ"ג) ז"ל הכ"ל מקלח על
הקדירה כמ"ש בה"מ סוף סימן ז"ל
(פ"ג ד"ה כחמהר"א): ל"ז) והוא
שהתחיל הקדירה להרתוח. אלל
לא התחיל להרתוח לא נאסר מה
שנקדירה כלל אף אם אין בו ששים
דעדיין הוי כלונן ואינו מפעפע
למה שנקדירה עכ"ל חו"מ טס (כלל
ו) ד"ד:

משמע נשערים ממשונה מוהר"ם) (כז) ואם לא נפסק
ל"ד) הוי (כח) כעירוי והקדירה הלונגה נאסרה אם
היך סולדת נקלות הנוגע בקדירה (פ"ה סי' קפ"ה)
והחבטיל שבתוכה שרי ל"ה) ולכן מ דאין עירוי אופר
רק כד' (כח) קליפה אלל אם הקדירה היא חמה והוא
כלי ראשון וכל שכן עומד אלל האש אפילו הקלות
הוא זונן ל"ו) (ט) מא הכל אסור (כח) דתתאה גבר
והוי כלונן למוך חס דכולו אסור (כך משמע מ"י) כמו
שנבאר לעיל סימן ז"ל: [ול] מב טפה הנפולת
על גבי כיופי קדירה דינה כנפלה על גבי קדירה
נגד הרוטב (כח) ל"ז) והוא שהתחיל הקדירה
(כט) להרתוח דאז עולה הזיעה תמיד ומגיע אל
הכיופי ויורד משם אל הרוטב כד' (ארוך כלל ז"ל ופ"ד):

ח [ול] עו מחבת של חלב שנתנו בכירה
תחת קדירה של בשר [ול] (ו) הזיעה

הנשה סימן ל"ח שמדמה זה לנוגעים אלל דהוא מחמיר בנוגעים זה בזה כמו שיבאר בסמ"ק ק"ה (פ"ק ה) ועל כן ה
תרומת הדשן שזכרתי למה לי שהחלב רוחם הא *י) כיון שהבשר רוחם אסור כדין קר רוחם שנוגעים זה בזה לדידיה וסיר
היה זכ עד תחת הקדירה של בשר נמלא דהוי חלב תתאה ואין אופר אי הוי זונן (ה"י לדין יש להקל אם נאמר דהוי
זה בזה! אלל שאין להקל במה שהחמיר הדין יוסף ורמ"א) אלל דמכל מקום נלענ"ד (י) כיון דכפז רמ"א בסמ"ק ק"ה
דאפילו נמליחה יש לאסור במקום שאין הפסד בנוגעים זה בזה כל שכן נחם על ידי האש כי הכ"ל על כן יש להחמיר
אפילו בבשר זונן ומלכ רוחם במקום שאין הפסד מרובה כלע"ד: (כח) והוא שהתחיל הקדירה להרתוח כו'. כמור
כלל כ"ה (דין ז) סיים ע"ז ונ"ל אם לא התחיל להרתוח ונפל על הכיופי לא נאסר מה שנקדירה כלל אף אם אין
דעדיין הוי כלונן ואינו מפעפע למה שנקדירה עכ"ל ונ"ל דלגבי הכיופי עצמו חשיב כרוחם והיא אסורה כיון שמונחם על
אלל האש וכן יש לפרש לשון המורם חמלם בזה. וצ"ע בק"ד דין זה שכח רמ"א כאן דינה כנפלה על גבי הקדירה רש"ל
הבשר סימן מ"ו שולק על זה וכחז נהי דהרתחה עולה עד הכיופי מכל מקום הרוטב אין מלערך עמה ואם כן אם אין
ששים נגד האיסור שנפל עליה נעשה הכיופי נבילה עכ"ל וכן מכתב לע"ד דשחי בקדירה נגד הרוטב שהרוטב עצמו הו
טס מה שאין כן נכמו שמה צאחמו פעם שנפלה הטיפה לא עלתה הרתחה עד הכיופי ממש מג ופסיקא דאורייתא
רק באיסור דרצנן יש להקל בזה נלע"ד:

ביאור הגר"א

[ל] דאין עירוי כו'. והקדירה היא כרי קליפה כנ"ל: [ול] טיפה כו'. כמ"ש לעיל סעיף ב' דבניער או כיסה הוי כמו כו'
הרוטב: [ול] מחבת כו'. כנ"ל סעיף ב' דבכיסה הוי בניער שהבל מחפשט בכלולו וכאלו כולו בחוך הרוטב ובפרק ב' ד
מרחץ טמאה כו' הברכה שבכית כו' שתי בריכות כו' ושם סוף פרק ה' האשה שהיו ידיה כו' היו ידיה כו':

חידושי רע"ק

*י) כיון שהבשר רותח אפור. אף דעממא דהרש"ל דאסור
בנוגעים ואחד חס דדמי למליחה ואם כן אם האיסור קר וההיתר חס
מוחר בנוגעים דהא נמליחה כהאי גוונא טהור מלוח וטמא טפל מותר
ואם כן אם החלב זונן לא היה אופר להבשר מכל מקום נמליחה בטהור
מלוח והטמא זונן אופר אם הטמא דבר כלול הכי נמי כיון דהחלב כלול
אסור בטהור חס והטמא קר ולול: (י) כיון דכתב רמ"א בסימן
ק"ה סעיף י'. לא ידעמי דאם צאנו לחוש לדעת רש"ל דנוגעים זה
בזה לא גרע ממליחה אם כן צאלו פסקא דהרמ"א טס פשיטא דיש
לאסור בבשר זונן ומלכ רוחם דהא הוי כטמא מלוח דלכילי עלמא אסור
אף בהפסד מרובה. ולדעת רמ"א דמיקל בנוגעים אף בטמא חס על כרחן

באר היטב

(כו) כעירוי. כלומר דלא אמרינן שנתקרב כיון שזוחל על גבי
הכירה מיהא היינו דוקא כשהיד סולדת בו (ופרי חדש כתב לפי
מ"ש סימן ס"ח לא שאני לו בני והפס הקילות ללא ופחה על

Handwritten notes and signatures on the right margin, including a large signature at the bottom right.

2
באר הגולה

קמ"ד

שפתי כהן יורה דעה סימן צב הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגולה
מחמת הדקן סימן קפ"ו:

(סעיף ט) ל"ח אב"ל חלב מזהותך כו'. פירוש נר שקורין קרוי"ל שהוא דולק מחלב מהותך דהוי רוחא מחמת האור ואלו חלב מהותך רוחא נקדרה שנתת נקדרה אלל האש"ל די נגרידה וכן דלל פשיע עירוי כיון דפסק הקלות וכלעיל סעיף ו' וסימן ק"ח סעיף י' בהג"ה והכי איחא בתרומת הדשן פס (פי קעו) (כח):

(סעיף ח) (כ"ט) מידי דהוה אשתי קדירות כו'. ו' פ זה ל"ל להסיר נאם אפו בחטור פלחדיין של חלב ואח"כ נ מקום רוחא הוסיפו שם קדירה ונמוכו בשר דכל שאין החלב נמקום ההוא בחטור הוי כקדירה של חלב ושתי קדירות לא

להדרי: (סעיף ט) (ל"ח) אב"ל מזהותך שנפ"ל ממנו. פ מפיו נמקום שהפחילה דולקת ל' משום ע"י האור עלמו בהגה"ט שערי דורא (פי) נה א ד"ה אין נ"ך) נאם מהר"א"י מן א"ס (ט"ף) מלך אחר מן ו שהפחילה בחטור לא מקרי נ לאסור מה שנטף עליו וגדולה כח שם בהג"ה נאם מהר"מ ו נפל טפה חלב רוחא על סכין כלי אחר זמן אין נ"ך רק גר במקום שנפלה הטיפה הו ופסקה הטיפה נשעת נפילה נאה נקילות ודוקא כשנפל

עולה מד ונבלע בקדירה ואסרתה:

הגה א"ס היה חלב נמחצת ונעתינ ששים בחציל שנקדירה ה) נגד החלב שנמחצת (ר"ע) וכל זה מ"י"י שהמחצת נגולה והזיעה עולה מן המאכל עלמו לקדירה שעליה (ארוך) וגם מ"י"י שהוא נקרוז כל כך נא) שהיד קולדת בזיעה בה נמקום שנוגע נקדירה וכן אכל א"ס אין היד קולדת בזיעה הכל שרי ולכן מולין בשר לייבש על קדירות של חלב ולא מיישינן לזיעה שעולה (פסקי מהר"א"י סימן ק"ג) וכן א"ס הממחצת נמקוה הכל שרי (כ"ט) מידי דהוי [מא] אשתי קדירות (ה) נוגעות זו בזו דאין אסרתין זו א"ס זו ננגיעה כל שכן בזיעה (מנח"י פרק כ"ה) מיהו לכתחלה יא לזכר בכל זה (הגהות ש"ד):

א [מב] מה י' נר (ו) של חלב עשוי כנר של שעוה שננטף ממנו טפה על כלי אין צריך מו כי אם גרידה (ל"ח) [מב] א"ס אבל חלב

דוג"ל מרבבה
אברהם סימן פנ"א ס"ק מ"ד ועיין לקמן סימן ק"ח סעיף א' בהגה"ט שכתב ח"א א"כ הויע המחצת משניהם וכו':
[יב] ד"ל חשיב עירוי וכו'. ועיין סימן ק"ה נש"ך ס"ק ה' ונשע"ף ו' אינו ראיה דא"כ שם שנטול על גבי הקירה וגם נפסק הקילות ועיין לעיל ס"ק ל"ד:

גליון מהרש"א

מד ונבלע בקדירה ואסרתה. עיין סימן ק"ח סעיף א' בהג"ה א"ס אפו תחת המחבת כו' דהוה ככיסוי כו'. מה נר ש"ל ח"ב. עובדא בתניוק שהחזיק סכין על אור הנר של חלב עד שהרוחם הסכין ודגתי כיון דלא נגע בחלב אולי שלהבת אין בו ממש ועיין באר היטב מ"ש להדליק שיטון בנר של חלב ועיין ש"ך סימן ק"ה ס"ק י"א:

הקח"א אכל נפל על הנרול נועץ עשר פעמים נקרקע ודיו עכ"ל. והיינו שמחלק שם בין דין זה למהר"ס דהוא חס מחמת רחי האור ובין דין החלב מהותך דלעיל שהוא מן האור עלמו כן הוא צ"ל עיין זה: כתוב במהר"ל הלכות פ (מנהגים ה' הגולה): ח"ל והמגעיל על ידי עירוי ששופך הרוחחין על הכלי להגעילו יזכר שיספוך המים הרוחחין דוקא מן הכלי שבשלו זו וזו הנקרא כלי ראשון ואל יאסור מן הכלי שבו הרוחחין בכלי אחר ולערוח ממנו להגעילו משום דכלי ששואב עמו הוא כלי שני ונתנו צו בשול הרוחחין טרם שמועילין אכן א"ס שיהיה א"ס הכלי ששואב עמו חוץ הכלי שמנשלין צו הרוחחין ובעוד הוא שם מעלין הו רחוחות שפיר מתקרי גם הוא כלי ראשון עכ"ל. מדברים אלו משמע שא"ס שואב מכלי ראשון והוא צו רוחחין מתקרי א"ס"כ ו שני ויש צו דין כלי שני ותמהתי מאד על זה דהא בעודו בכלי ראשון הכלי הזה שפוחצו צו גם הוא כלי ראשון דהא מגעיל בכלי ראשון כלים ומפליע מהם הנלוט וכן קי"ל (פי' נד ס"ג) נמוחצו כ"פ איסור לקדירה דאוסר תכ"ף אפילו א"ס מוסיפו תכ"ף מן והיאך נאמר כן ששמועיל הכלי ששואב מכלי ראשון נעשה כלי שני כיון שבא עליו שם כלי ראשון מי נותן לו א"ס"כ שם א"ו והלא כלי ראשון שמו עליו א"פ א"ס נעקר מא"ס הוא הדין נמי זה שנעקר מהרוחחין שמוך כלי ראשון. ומו דא"ס שיהיה שם ק' מודה מהר"ל דנשאר עליו שם כלי ראשון וא"ס כן מאן מפיק כמה תהא השהייה וכמ"ש הטור אורח חיים סימן תנ"ב ו' כתב ר"י"ף (פסקים ה'): נשתי למאני נגו יורה עד דפלטו וכחצו א"כ עזרי מי יודע לשער כו' הכי נמי ינמא כך מי יודע ל"שנ שיעור השהייה נזה. ה) ועוד ראיה מפרק כירה (מ'): דאמר ר' (שמוא"ל) [יחזק] צו אצדימי נכנסתי אחר רבי למרחץ נשצת כ ואמר לי עול בכלי שני כדי שיתמעט החום. ואין לטעות ולומר דהכי קאמר שנכלי שני יאסור מן האמבטי שהוא כלי ראשון ונמלא למד שנכלי ששואב הוא כלי שני זה אינו דא"ס כן היה לו לומר פתח עול בכלי וכן ומו דא"ס תפרש דמה שאמר בכלי שני קו על עול דהיינו שבשעת נטילה יהיה כלי שני הא ודאי אין שייך לומר כן דנשעת נטילה מן הרוחחין הוי כלי ראשון שהרי נחוב הוא וג"כ א"ל שיהיה כלי שני אחר שילא מן המים דהא עול בכלי שני קאמר שמע מיניה שבשעת נטילה א"ס לו ולא על ההוצא שאחריה ומו דכשהוציאה מי שם עליו שם כלי שני דא"ס כן היה לו לומר דא"ס כלי שני שני קו כחצו החם (ד"ה ומשמע מינה) דעיקר החילוק שבין כלל ראשון לכלי שני הוא דכלי שני מתקרי מחמת שאין דופנותיה חמין ע כן הולך ומתקרי זה ודאי דופנותיה רוחחין שהרי הוחמו צרוחחין דכלי ראשון אלא דבר פשוט דהכי קאמר רבי עול מן המי צאיזה דבר ותנהו לכלי שני דהיינו שיערה אוחו לכלי שני ככל כלי שני שנמלמוד ומדע דא"ס היה כן רוחחין צהאי כלי ראשון שנעשה אחר כך שני היה לו שם לתור חידוש זה נמקום דילפינן מינה כלי שני אינו נמשל טפי היה לו לומר דאפילו כלי ראשון נעשה כלי שני ואינו נמשל [הגהות הש"ן] ועוד ראיה ברורה מן דברי החוט"י שם בפרק כירה כ"ף. מ"ב ב"ה שאני התם שפירשו הפשו כמו שזכרתי [עד כאן] גם הטור אורח חיים סימן ש"ח (פה) כשהעמיק דין זה של עול בכלי שני כו' לא כתב אלא א"ס הוי חמין בכלי שני יכול ליתן לחוכו כו' ולא כתב שיאסר מכלי ראשון ואפילו הכי ימן לחוכו אלא פשוט שזהו אינו וראיה מפורשג עד ממ"ש בגאודה (מולין פי' ע"ה) הציאו צאיסור והימר הארוך כלל (פי' נכ"ן) [דין ג] ח"ל זכור הנמלא נקערה מותר דהוי ספני ספיקא שמה בכלי שני נפלה ואח"ל בכלי ראשון שמה כשהוציאו הוצו והיינו נכ"ף היה ששים נכ"ף עכ"ל וכן לענין הוצאת ביצה

נקודות הכסף

ו' מטעם זה נ"ל דהתיר כו'. כ"כ לקמן סימן ל"ו אות ג' נמעשה שצ"ל לפניו ועמ"ש שם נזה: ביאור הגר"א

האור עצמו אלא מרתיחת והמימת האור ואין עירוי אסור אלא בקילות כמ"ש בסעיף שקדם: [מג] אב"ל ח"ב כו'. ר"ל כמו נדות שלבו והחלב נוסף ע"י האור עצמו בכהאי גוונא א"פ בהפסק קילות אינה מתקדרת כל כך ואוסרת כמו עירוי דכלי ראשון ונ"ל ראיה לדבריו ממה שפריך בפרק כיצד צולין (ע"א) חנו נטה מרוח ר"י ונלחץ דומה דהיינו חמין

מו כי אם גרידה. עיין ש"ך סימן צ"ו אות כ"א שהוא פורת מקליפה קצת ועיין בשפתי ועיין בט"ו סימן צ"ו ס"ק י"ד וכלים השועים דאי אפשר לגוררם ונרש עליהם טיפה נ"ל דיש לנכב התיירם. א' מ"ש בפתי דהחלב מתוך יושנו נוחן טעם לפגם. ב' לרעת הש"ע סוף סימן צ"ט כיון דנגד הטיפה כל שמוש הוא בשפע ואם ישוה ג"כ אוחו מעת לעת ויופגם הבלוע וכשרוחחין החלב ממנו ולא נודע מקום שהיה עליו הטיפה מתבטל אוחו מקום בשאר חלקי הקערה וזה צ"ע בפ"ט משנה ה' דתרומות ואין כאן כי אם מה שמבטל לכתחלה איסור פגום ועיין גליון ריש חוש קב"ב בשם פרי חדש סימן מ"א ס"ק י"א ועיין סימן ק"ז ס"ק ב' ועיין גליון סימן צ"ט סעיף ו' וסימן ק"י"ג חמין.

באר הגולה
ח מימתל לשמולח חולין קד
כ"ז:
ט ממשה נטף מרועבו וכי
פקמים קד ע"ה:

דגול מרכבה הנגיה
ח ובדיעבד אין לחוש.
ועין נכנסה שספור
לאלו השותן הטוען
לעטנו צבר של חלב
ואפילו ביעבד חט עטו
לספור הטוען לשמותו
ע"ה נגהוהוהו לעור חות
ק"ו ע"כ:
ח ונראה במקום שאין
הפסד מרובה יש
להחמיר. ועין קימן כ"ז
צטו"ק ק"ק ז, ע"כ:

גליון מהרשי"א
לח אמרין ביה ג"כ דין
תתאה גבר. ומ"מ חילוק
יש בין שניהם חמין לבין
רק התחתון חט כפ"ו סימן
צ"ה סק"ג:
לש שנפל על הצלי שאצל
האש אינו אוסר. ואם יש
עמו זחקא דסכינא י"ל
דאוטר כולו ועין ש"ך סי'
צ"ד ס"ק כ"ז:
מ כמו במליחה. בטמא
מליח:

מא ומונחים וא"ו צריך
קליפה. דלקולא ל"א
דדינו כההור מליח ומטא
חפל אלא דגם וא"ו הרי כחם
לחור צונן וע"י משבצות:
מב חתיכה בחתיכה ריקין
בריקין יקלוק. ע"י בבי'
א"ו סימן תב"א עלה רש"ו
ע"ד ד"ה כתב סמ"כ כ"ו
וכתב הכל בו הוהוה מצה על
לחם חמץ חט בחט לא
אסרהו דלא בלע מיניה
כלל ועיין טור שם ס"ס
חסי"א:

מג משום דההכל עולה
מהגר. עיין ס"ס צ"ב
בגליון:

הגהות והערות
כאן עיין מני"ל כלל כ"ג ס"ק
ט שכתב דגם הת"ח סובר
בוה כהמהרש"ל דאין אנו
בקיאים בין כחוש לשמן
ואוסר הכל, ודק הת"ח
סובר דבכחוש לגמרי דאין
שי"ד בו שמנונית מותר,
וע"ז חולק רש"ל וסובר
דאף בכחוש לגמרי צריך ס,
עיי"ש:

כח המני"א כלל יא אות ח
כתב שמה שמביא השי"ך
מרש"ל פרק כ"ה זו דברי
הרשב"א, הרש"ל שם
חולק ג"כ עליו, ולפום
ריהטא לא ראה דברי
רש"ל עצמו רק במינים
שם, לכן מהמיה על
מהרש"ל שדבריו סותרים,
עיי"ש עניי רש"ל חתומה.

נראה פשוט לדברי הפת"ק (פי' רש) שמתחלק בין חוס האור
למליחה שכולו חסור ואינו תמה להרי הפת"ק (קימן ר"ה קד
כ"ז ויש ע"כ) מהג צפוף דבריו ח"ל צפרק דם הטלחה (מחמ"ס).
למניין מב חתיכה בחתיכה ריקין וקולוק ילקוח חט תקומו תימה
דמ"ט מחס לתוך חט למויתק כ"ו
והשת"ל י"ל הפס גבי חט מיידי זה
ע"ג זה והתם גבי ריקין מיידי זה
צ"ד זה עכ"ל ומציאו המדעי
פכ"ה (ק"ו"ס תפ"ה) חלחל לחפילו
בשניהם חמים מתור בקליפה וכן
הצי"א האו"ה שם ומשהרש"ל גופיה
צ"ו"ס קימן כ"ה (חוט ד) על שמו
ע"כ: (ז) איסור שהגידו בבלי
היתר כ"ו. זה דעת האו"ה (נלל לו
ד"ה) וכ"כ הרש"ל בחלוטין
(פכ"ה) ק"א ע"כ ד"ה חסור לחלוט (זה)
וצתה"ל קד ע"ג (כ"ג ע"ג ע"ו: ח"ל
לפי קצרת האומנים לקערה שחלת
זה צד אחר הדחה לוננת היא חט
נתן זה צד רוחת קני לה בקליפה
בין צרותה נגוז בין צרותה לח
דחם לתוך כוכן תתאה גבר ובקליפה
קני וכ"כ רבותיו צעלו התוק' עכ"ל
ופכ"ה ק"ס ק" חלק ע"ז ח"ל נראה צעילו
ליתחל להאי קצרה כלל
מתחר שהוכחתי מכל הגדולים לק"ל
דבקערה שהוא צד יותח
אוקרת דבר חט צלל כוטב מתחר
שאין זה פליטה מגופה
(וכת"ש הרב ק"ס ז') מתחלה
לחל שייך נתי למימד גבי קערה
או כף עילאה גבר או חט תתאה
גבר כי חט צעמי מיני אוכלים
שעצמן להיות חט וקרן תש"כ
כלי שאינו עוצב בכך ח"כ חט
שאללו מפליט וכולו וחי"כ כל
זמן שהוא חט שהר קוללת בו
אוקרת וגם נאקרה מגוף האיקור
צכלי היכא לזיכא ששים לפי תהי
לקי"ל לחוס האלו וחוס הביטול
הכל בששים עכ"ל י"א) ובס"ס
(פקמים) פרק כ"ז (קד ע"ו ע"ה)
גבי נטף מרועבו לא משמע
לכאורה כן והכי תוכח להדרא
צתוקי פרק כ"ה (קד קי"א ע"כ
יש ד"ה הלכתא) והרש"ל לשם
(כ"ה סי' טע) גבי ת"ש דגוס
שעלו בקערה של צדד ואחר
מהן חט דצין למ"ד עילאה גבר
ובין למ"ד תתאה גבר קליפה
מיהא צעמי עכ"ל משמע
לחפילו צכלי למניין תתאה
גבר וכן דעת ה"ר פרך צהגת
תש"כ"ץ ק"י שמי"ט וכ"כ שער
דורה בקוף הקפרי בדיני זבוב
(בלוקטוס השייס ללוקור והיתר
ד"ה דין זבוב) וכן דעת רש"י
ב"מ ק"ל (קח: ד"ה אילמח) ור"ה
כלל ל"ו (דיו) והרב (ובללקמן
קטוף ז') גופייהו נתי ק"ל הכי
דכלי חוקר לצד חט צלל כוטב
חלחל ונאי לח חלי צהכי מילי
דנאי לחוקר דבר חט צלל חוטב
הוינו היכא שפיהם חמים או
התחתון חט לקסור כדי נעילה
ולדוקן כולו ח"כ העליון חט
לקסור כדי קליפה לחפוקי חט
לא היה חוקר צלל חוטב לחל
היה כרי"ך לה נעילה ולא קליפה
ומהרש"ל שחלה זה צד לא ידעמו
מה ענין זה לא גם כן תמהני
עליו דלא חיהו גופיה פסק
בכ"ה שם דלח נתן רוחת גמור
כוטב רוחת בקערה שחלת זה
צד קני בששים גבר קליפה
ואי תיחל לחל שייך צכלי
תתאה גבר נצעי ששים גבר
כולה דהא ק"ל חסם כפי
ע"ו לכל הכלי נאקר צמליחה
וכ"ע: (יא) אסור לערות כ"ו.
מג נשום דההכל עולה
מהגר למעלה כן מוכח הטעם
מהרש"ל שהביא מתרלכי פכ"ה
(פי' משטו) ע"כ:

האיסור חט והאיסור קל ומונחים זה לכל זה לחוקר צכלו מ כמו
צמליחה וזה האיסור חט והאיסור קל מה ומונחים זה לכל זה
לד"ך קליפה ט ונראה דמתקום שאין הפסד מרובה יש להחמיר כן
דהא חף צמליחה פסק רת"א כן כפי זה קטוף י:

(ו) אסור לערות מבלי כ"ו. הוא
הטעם צ"ה (נלל בו דין ח)
לוחתה גבר ומחברו צכלוק ונתן
ד"ית (לח חות פ ופסי קד חות ג)
דחמרה שומן איסור חט לתוך
שומן היתר קד חוקר לפי שמתוך
החמיותות נתק כולו והוכיח זה
מדיון עכבר שפיל לשומן שהכר
לעיל ק"י ק"ד (כ"ז) לחוקר חפילו
מתל עכבר צבולי הכל:

(ז) אינו אוסר אלא כדי נטילה.
צ"ד (פי' לח) לח חמלק בין חט על
ידו צבול או ע"י חליה
וצתחייבו חוקר הכל וכתב רש"ל
פרק כל הטבר ק"י ע' שכן עיקר
ואפילו לדברי העור שמתלק כ"ו
כתב רש"ל שם שאליו לנו להחמיר
מתחר שהוא תודה צמיתה
שהיא תפעמת צבולה ואין
לנו צקיאס חיה שמינה לשמל
היא שמינה שמים ולא בא לנו
שהעתיק צת"ה (נלל כן דין ג)
להקל דברי העור ע"כ
ולאן צהגיה בקמוך (ק"ה)
פסק רת"א עמנו להחמיר:

ח מעטפת צבולה ואין לנו צקיאס חיה שמינה לשמל היא שמינה
שמים ולא בא לנו שהעתיק צת"ה (נלל כן דין ג) להקל דברי
העור ע"כ ולאן צהגיה בקמוך (ק"ה) פסק רת"א עמנו להחמיר:
ח מעטפת צבולה ואין לנו צקיאס חיה שמינה לשמל היא שמינה
שמים ולא בא לנו שהעתיק צת"ה (נלל כן דין ג) להקל דברי
העור ע"כ ולאן צהגיה בקמוך (ק"ה) פסק רת"א עמנו להחמיר:
ח מעטפת צבולה ואין לנו צקיאס חיה שמינה לשמל היא שמינה
שמים ולא בא לנו שהעתיק צת"ה (נלל כן דין ג) להקל דברי
העור ע"כ ולאן צהגיה בקמוך (ק"ה) פסק רת"א עמנו להחמיר:
ח מעטפת צבולה ואין לנו צקיאס חיה שמינה לשמל היא שמינה
שמים ולא בא לנו שהעתיק צת"ה (נלל כן דין ג) להקל דברי
העור ע"כ ולאן צהגיה בקמוך (ק"ה) פסק רת"א עמנו להחמיר:

ביאור הגר"א

סתר דבריו ואמר דוקא גבי טמאה וכן לענין י"ג דחליא בנגיעה
משאי"כ בשאר איסורים והרי אף בכלי מתכת דחם מקצתו כ"ו ואפ"ה
מתירין כמש"ל בס"י צ"ד ח"ש ובדיעבד כ"ו: [כב] כ"ד"א כ"ו. כמ"ש
בפ' ג"ה (צ"ב) ל"ש אלא שנחבשל כ"ו ו"ש לפיכך ירך כ"ו:

חידושי רע"ק

(ט) ג"כ דין תתאה גבר. ואם הניח כלי קר על איסור חט לא למניין תתאה גבר ויחוקר כל הכלי המתחלל איסור או שחוקר המתחלל כולו
מתחלל איסור חט המתחלל יש בו נעויות קלת דהא חפילו צתת"ה כף לתוך קליפה משעמים רק נגד מה שחמז כלעיל (קס"י ל"ד) ועיין
צמשננות זהב שם:

באר היטב

עכ"ל: (י) גבר. כתב השי"ך זמהרש"ל חולק ע"ז ואין דבריו
נראין אלא העיקר כדעת הרמ"א עיין שם: (יא) לערות. משום
דההכל עולה מהגר למעלה כן מוכח הטעם מהמרדכי וא"ה כתב
הטעם דחתאה גבר ומחברו צבוק וכתב בר"מ דחמרה שומן איסור
חט לתוך שומן היתר קד אוסר לפי שמתוך החמיות נמס כולו
הוכיח זה מדיון עכבר שפיל לשומן לעיל סימן ק"ד דאסור אפילו
נמצא העכבר בשולי הכלי עכ"ל הסי":

(ט) קליפה. כתב הש"ו ה"ה בבשר וחלב היו כן דהצונן צריך קליפה
כ"כ בא"ה ורש"ל כתב ג"ל אם האיסור חט וההיתר קר ומונחים זה
אצל זה דאוטר ככולו כמו במליחה ואם ההיתר חט והאיסור קר
ומונחים זה אצל זה צריך קליפה נוסקה דמתקום שאין הפסד מרובה
יש להתחמיר כן דהא אף במליחה פסק רמ"א כן בס"י זה ס"י השי"ך
כתב בבשר וגבינה שנגעו זה בזה ואחד מהם צונן שניהם צריכים
קליפה ואם האיסור חט ואפילו שניהם חמים מותר ג"כ בקליפה

יורה דעה קבא הלכות הכשר כלים

שפתי תתן כב

בסימן ל"ה דמותו ובלשון סוף ע"ה מביא בלמה בן לענין המן בערב

פסק קודם לרוב שטוח דמותו אפי' בן יומנו דהוי ל"ט בר ל"ט דהיתרא

אלא דכאן מיידי לבחילה דלכבוד לעשות שהיה ל"ט בר ל"ט לכחילה

כמו שכתבתי סי' ל"ג סעיף ב' ולדין ית' חיסור אפי' דיעבד אם

שייחס ב"י כדעת ספר התרומה שמביא הטור שם סימן ל"ה . ועוד

יש לומר דלדין שלא יבא בן יומנו ט"פ מה שכתב ב"י בשם רש"י ששאל ה"ח אלו מגטילין כלי שלא

בלע חיסור אלא עד מקום קבולו וכשמכניסין אותו צורה פולט מקום

החיסור ופולט ההיתר והשיב כיון שאין מגטילין רק שאינו בן יומנו ליה

לן בה ע"ל: (ג) די לה בהגעלה . כיון דהיתרא קבל בלע: (ד) אסור להשתמש בו כו' . שיהיו שיש

לו בלע של חיסור דהא אסור להשתמש בו ע"י האור ע"כ חייסין

שמה פולט ויחר בחמין שניים: (ה) אבל בדיעבד אין לחוש לכל זה . לא קאי רק אדברי הכ"ה

אבל חמה שכתב הפ"ע אם הגעיל כלי הדין ליבון כו' תפילו דיעבד

אסור וזה פשוט: (ו) אפילו דברים הרפים בחומין כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

כחוד רחיתי שיש מקילין בחומין ליחוד בכלי חיסור כו' . גד"מ

5

קשרים משונים היו כשני
 רה שכתבו מקורם בוונתם
 שונה לא היו סימן ולא דמי
 קורם כמ"ש שם ורע דבין
 כחותם ב"ש כשנתון הרב
 ק המכסה במספרים הרבה
 זרי שיש כזה מירחא יהירה
 'בר ברור כמ"ש [עפ"ה סק"ג]:
 זש"ע מ"ה ה' אם שלח ע"י
 ה הוא חתום כדרך שישראל
 :שרה וכן כל התיבה שניכר
 ילה חוט דירא וחוט שאצל
 יכות שעמהן אם יש לחוש
 ר או שאר איסור דאורייתא
 נ כגון גבינות שיש לחוש
 יר קצתם שלע החולפו כולן
 לפו הם היתה טובים ששלח
 קח המוכים שבהם עכ"ל
 יתא לא סמכין אפילו ככה"ע
 יף מ"מ אסור דחיישינן שמא
 שבהם מפני הפחד אבל
 עוד לא אפילו כשהחוחם
 ג בדרכנו ורע דשליחה ירך
 מת גדין אינו אלא בדיעבד
 ז כן הסכים האחרונים וכן
 וואר כדרך שבנות ישראל
 לכתחלה וכל זה אינו אלא
 י ירך ובשר בסיון חסיפה
 ו נתנה לו ישראל אחר
 יוה טרפות בהבהמה [מ"ו]
 :
 כלל דיכול הכותי לזייף
 !שוחפה בעצמו ולא יהיה
 ז בהמה או עוף שחוטם
 ר אא"כ שלח השוחף על
 'מן שעשה כחתיבת הלשון
 ' לעשות חשש זוף אבל
 ו ברוב ישראל רוב טכתי
 ו בבשר הנמצא כמ"ס א'
 דמ"ל רמותר כמ"ס כמ"י
 זי ש"ל שהחליף טוב כרע
 כלל לפה שנתבאר בשם
 י שיש מחלקים גם ככאן
 ישראל לרוב כותים רוב
 נ אסור בלא סימן טובהק
 ז' סק"ו בעמטה דמרדכי
 ' בלרוב כמ"ס [ג']:
 ישר לשכת ושאר מאבלין
 בתנור

בתנורי עובדי כוכבים מותר גם בחותם אחד אפילו לדעת
 הרמב"ם והרשב"א שאין מחלקין בין שולח למפקד
 וס"ל דבכולהו בעי שני חותמות בדאורייתא משום דבעל
 החנור לוקח שכר מזה והוה כאומן דלא מרע נפשיה
 ולא מרת ומזייף החותם להחליף טוב ברע [פרי"ס סק"ח]
 ולענ"ד נראה דאם באנו לדמותו לאומן יהיה מותר גם
 בלא חותם מטעם זה אלא ודאי דאין ענין ול"ו דהא
 דאמרינן אומן לא מרע אומנתו והוה בסחורה שלו שלא
 יקלקלה ולא יערב בה שום יוף אבל כמשכיר תנורו
 והישראל מעמיד בה מאכליו אין זה ענין למרע אומנתו
 ומ"מ הדין דין אמת דהעיקר כדעת התוס' והרא"ש
 דמחלקים בין שולח למפקד וכבר כתבנו בסעיף מ'
 דגם הרמב"ם והרשב"א מורים כזה ולכן די בחותם אחד
 וצריכים להכיר החותם [ע"ש צפר"ח שכתב שחלקו עליו על
 טעמו ולא כילך למה וכדור סוף דתעס כמ"ס וד"ק]:

בד כתב רבינו הב"י בסעיף ו' אם שלח ע"י כותי
 בלא חותם אם אהו מקום מעבר לרבים מותר
 שהוא ירא שמה יראנו אחד מהעובדים ויתפוס עליו
 כגנב ומיהו לכתחלה לא ישלח על ידו בלא חותם עכ"ל
 וכתבו ראפיו העובדים הם אינם יהודים מתיירא שלא
 יגידו הם להישראל וכמ"ש לקמן בס"י קכ"ט [מ"ו סק"י]
 וכן אפילו אם שלח שלא ע"י עבדו ושפחה מותר
 במקום מעבר לרבים בדיעבד [סק"י סק"י] ויש מי שאומר
 דרוקא ע"י עבדו ושפחה אבל שלא על ידיהם אסור
 [מ"ו ס"ג] ואינו כן דאין חילוק בזה [ס"ד פס']:

בה ולענ"ד נראה דלא דמי למ"י קב"ש דהתם כולם
 יורעים שהישראל שומר א"ע מטעם בין ושם
 מיירין שהוא אצלו פועל או שכיר ע"ש ודאי דמהירא
 שלא יגידו להבעלים אבל כנושא דבר מאכל של הישראל
 מאין ידעו העובדי כוכבים המהלכים ברחוב שזה נושא
 מאכל ישראל ויש כזה חשש ולא יעלו על דעתם כלל
 וגם זה השליח אינו מתיירא מהם כלל ודי לנו להקל
 כשהמעבר הוא רוב ישראל רזה השליח מתיירא שטרפה
 שהם מבישים עליו והם בקיאים במאכלי ישראל אבל
 כשהמעבר לרבים הוא אינם ישראלים נראה דאין להקל
 כל כך ואם באנו להקל גם כאופן זה די עכ"פ בעבדו
 ושפחתו שאימת רבן עליהם ומפני חששא כל דהו לא
 יעשו אבל לא בכותי שאינו שלו [מ"ו ס"ג דכמ"ג אומר
 ספ"ה וגם ספ"ד והס"ז ידו לזה וד"ק]:

בז וכתב רבינו הרמ"א בספרו ח"ח דנוהגין לשלוח ע"י
 כותים במקום מעבר לרבים והוא שכונת ישראל
 ואין כותים מצויים שם עכ"ל כלומר אע"ג דנתבאר
 דרק בדיעבד מותר במקום מעבר לרבים מ"מ בשכונת
 ישראל נוהגין להיות גם לכתחלה ויש להסתפק אם
 הווקא ע"י עבדו ושפחתו או ע"י כולם וכן נראה מכתב
 סתם ומה שמע קצת בדריעבד מותר גם בלא שכונת
 ישראל וכלא עבדו ושפחתו ודלא כמ"ש בסעיף הקודם
 אך י"ל דהא דמותר בדיעבד גם בלא שכונת ישראל

אינו אלא ע"י עבדו ושפחתו וכמ"ש וצ"ע לדינא [מ"ט]
 סק"ה ואין חוס כנגד לקושימו לנגם סוף נדפסה כפחות על
 סעיף זכ וקאי על ספי' מ' ע"ה]:

בכ כתב רבינו הב"י בסעיף ח' הלוקח בשר ושלחו ביד
 אחד מעמי הארצות נאמן עליו אע"פ שאינו מוחזק
 בכשרות ואין חוששין שמא יחליף ואפילו עבדי ישראל
 ואמהותיהם נאמנים בדבר זה ויש מי שאומר שאם הוא
 חשוד לאכול דברים שאין דרך הרבים להקל בהם אף
 הוא חשוד להחליף עכ"ל ודיעה ראיונה היא דעה
 הרמב"ם כמ"ס וס"ל דהחשוד לאכול אינו חשוד להחליף
 כמו דמצינו כן בדמאי [מ"ו ו] והיש מי שאומר הוא
 דעה הרשב"א וס"ל דרק בדמאי אמרינן כן משום דרוב
 ע"ה מקילים בזה אבל אם הוא חשוד לאכול בדבר
 שאין הרבים מקילים בו גם להחליף הוא חשוד אע"ג
 דבאבילה בלכר הוא רק רע לשמים ובחליפין הוא רע
 לשמים ולבריות מ"מ לאותו דבר שהוא חשוד עליו א"א
 להאמינו ועוד יתבאר בזה בס"ד בס"י קי"ט ורע דזה
 שכתב הרמב"ם ואפילו עבדיהם ואמהותיהם נאמנים
 והו בימים הקרמונים שהיו מקנה כספם ומלו וטבלו
 לשם עבדות כמ"ש המגיד פשנה וזמתי"ז לא שייך זה:
כח כתב הרשב"א ו"ל בריש ספרו תורת הבית [כמ"ג]
 די ו' דקמן אע"ג דלשחופה אינו כשר בלא כמ"ג
 על גבו מ"מ לשלוח על ידו לקנות יין ובשר ושאר
 דברים כשהוא קמן חריף ומכין לקנות מותר לקנות על
 ידו ולשלוח על ידו לשוחט לשחוט ונותנין על ידו סעודה
 לשלם להשוחט או להקצב ואין חוששין שמא לקח
 המעות לעצמו ושחט בעצמו או שמא לקח טרפה
 כזול ושייר לעצמו מהמעות וכן כל כיוצא בזה וא"צ
 שמירה דאין זה מטעם עורות אלא מטעם חוקה
 שאינם עשויים לשנות מכפי שיצום ואין דרכם לקלקל
 לקנות כן האסור ולהניח את המותר וכן מנהג העולם
 [וכנינו ספ"ה סק"ז]:

כט וכתבו הפוס' והש"ע סעיף ו' המניח עובד כוכבים
 בביתו וכו דברים שאם החולפו יש בהם אפילו
 איסור תורה אם הוא יוצא ונכנס או אפילו שהה זמן
 רב ולא הודיעו שדעתו לשהות מותר ולא חיישינן שמא
 החליף אפילו אם הוא נהנה בחליפין והוא שלא סגר
 הכותי הבית עליו לפי שהוא מתיירא ככל שעה לאמר
 עתה יבא ויראנו אבל אם הודיעו שדעתו לשהות אסור
 ואם אינו נהנה בחליפין מותר בכל ענין ולא חיישינן
 שמא החליף להכשילו כיון שאין לו הנאה בדבר עכ"ל
 וזה שכתב והוא שלא סגר הבית עליו כוונתו דבאם
 ירענו שסגר הבית עליו אסור אבל מסתמא לא
 חיישינן שמא סגר הדלת עליו וכ"כ בס"י קכ"ט ע"ש
 ודבר פשוט הוא דאם הישראל סגר את הדלת מבחוץ
 מותר ג"כ דאע"ג דהכותי רואה שכונת הישראל לשבות
 הרבה מ"מ הרי אין לו מקום לצאת ולהחליף אפסם
 אם ביכלתו לצאת דרך הלון וכיוצא בו אסור וזה
 שכתבו

שכתבו המנהיגים דמשמע דיעבד נקמי לשון הש"ם אבל גם לכתחלה מותר להניח כיוצא ונכנס [ש"ך סקל"ג] ועוד דנקמו לשון דיעבד משום סיפא דבשהיה וכן רב ולא הוריעו שרעתו לשחות מותר זה אינו אלא בדיעבד ולכתחלה אסור לעשות כן [ס"ט] ודע דאפילו קמן או קפנה יוצא אין כנס מותר דמירחת [ס"ט סקל"ג] ; והנה המכמה כל רבותינו הראשונים והאחרונים דלא חשדוין ליה לעובר כוכבים שיכשיל את ישראל בתום כשאין לו הנאה מזה כמ"ש כמה פעמים ואין לשאול דאי"כ בעונתה שלא חאמינו לכרות רק במסל"ה אבל בלא זה אינו נאמן ולמה לא יהא נאמן והרי אין לו הנאה מזה ד"ל רכשם ענין אחר הוא משום דבעינן ערה ובלא מסל"ה אין כאן ערה ולא האמינוהו חכמים והוא כמו שאינו [כ"ט סקל"ג] ;

ל"ג ואחד מגדולי האחרונים רוצה לומר דגם בלא הנאה חשוד הוא להחליף והביא ראיה מזה דהנן בפ"ג דמאי [מ"ד] המלוך חמים לשוחן עובר כוכבים דמאי דחיישינן שהחליפן אע"ג דאין לו הנאה ותמיהני דהרמב"ם כתב שם מפורש ו"ל לפי שהמחן יתקבצו אליו קופות של חמים ואפשר שיחליפן וכו' כלומר שיחליף שלא בכוננה ואמת שהרא"ש כתב שם בזה"ל לפי שהוא מתפרנס מאומנתו וירא לעשות שקר וכו' עכ"ל דמזה משמע שיחליף בכוננה אמנם גם זה א"ש לפי"ש הרא"ש לקמן שם ו"ל לפי שהכל מוליכים שם חמים לשוחן ואף אם אין לו רע משלו מחליף רע של אחר כמובן של זה ואח"כ בשיוצאן לו רע והנהו לבעל הרע עכ"ל הרי מפרש שיחליף רע כמובן ויגיע לו הנאה מזה אבל כ"ל"ו לא חיישינן וכן צ"ל בכוננה הרע"ב שם שכתב שהוא חשוד להחליף ע"ש כלומר רע כמובן [ונ"ל בהנמ"ס בחיבורו הגדול פי"ט ממעשר ה"י י"ג ע"ס ותיק] ;

ל"ב עוד הביא ראיה מזה דאמרין בגמ' [סו"ט"ג] דפת מותר בחותם אחד דלמאי ניהוש לה אי משום אחרוני קירא בחמימי מידע ידע דחימי בשערי נמי מידע ידע אי כי הרדי כיון דאיכא חותם אחד לא מרח ומוייף ופירש"י לא מרח ומוייף במידי דליה ליה רווחא ע"ש הרי מפורש דאפילו במידי דלית ליה רווחא דווקא בחותם לא מרח ומוייף אבל בל"ו חיישינן גם בלא הנאה ויש מי שרחה דכוננת רש"י הוא דלית ליה רווחא בולי האי כמו קירא בחמימי או חימי בשערי אבל קצת ריוח יש בגנן דפת זה נקי יותר [פרי"ם סקל"ג] ואני אומר דודאי לשון רש"י ו"ל מורה דאף בדבר שאין לו ריוח כלל חיישינן אמנם רש"י הולך לשיטתו בפ"ק שם [י"ג] שפי' בר"ת רבא אסור ו"ל דהתם לית ליה הנאה דלישירי נבלה לקררה דמיסתמי דאי חזי ליה ישראל תבע ליה בדינא עכ"ל הרי שכתב מפורש דאפילו בטאי דלית ליה הנאה אי לאו מפני היראה חשדוין ליה ואמת שהתוס' כתבו שם שדי בשור כחושה שלו ושקיל בשור

שמינה כרי לתרויף אבל בהנמ"ס כרי להכשיל לא חיישינן עכ"ל אבל רש"י לא ס"ל כן והוא דיעה יתיראה אבל התוס' יפרשו גם גבי פת דבחותם לא מרח ומוייף רע כמובן אבל בל"ו לא חיישינן כלל וכיון דהוה דעה רוב הפוסקים הכי קו"ל [והר"ן כ"ט כוננת רש"י נ"כ לכל הפוסקים דנס מניי לא סמך דק שמע יתעב ורנא חומר שידקק מפני כיומה ולא יתעב ע"ס וגם עלשון רש"י דחוק לפרסמו מיהו עכ"פ מינן ולכ"ן סוף כירחא ליה לבאי דינא ולכן סמך פירש"י נ"כ לזה] ;

ל"א איהא בגמ' שם לא הלכה ליצור מימין וראיה ישראל וכותי ששפתו שחי קדרות על גבי כירה אחת ולא השו להם חכמים דילמא מהדר אפיה ישראל לאחוריה ושדי כוהי נבלה בקררה עכ"ל כלומר שדי כחושה שלו לקדרת ישראל ושקיל שמינה של ישראל לקדרתו [תוס'] ויש להסתפק בכוננה הש"ם אם אומר שלא חשו דילמא מהדר אפיה משום דלא מחוקינן אימורא אבל אם ודאי החזיר פניו אסור או אפשר דה"פ לא חשו להחזיר פנים דאפילו אם החזיר פניו לית לן בה דלא חיישינן לשעה מועפת ומצאתי במרדכי [פ'] ובהנ"א [פ"ט] דיש מחלוקת בזה ו"ל כשמע דאי מהדר אפיה ישראל חיישינן מכאן פסק ר"ם בשם ר"ת שאם היו שתי קדרות וכו' ואהדר ישראל אפיה חיישינן דילמא שדי נבלה וכו' והר"ר ברוך מתיר וכו' ודווקא להחליף רע כמובן וכו' עכ"ל ובמרדכי משמע דאפילו רע ברע או טוב כמובן חיישינן ו"ל וכתב הר"ם שטובא מצאתי כתוב דיש אסורין ומפרשים דלא חשו להם חכמים דילמא מהדר אפיה משמע דאי מהדר אפיה אסור וראיה מפ' כיצד צולין אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת גופין עכ"ל וכיון דמרבה ל"ד דפסחים ש"ם דחיישינן שמא בטעות יעשה כן ולא בכוננה וכיון דבמעותה הא אפילו בלא הנאה אסור [והוה נקמיה פר"ן שדכ"מ נסעיף סקודס] ;

ל"ד אבל התוס' והרא"ש והמור והש"ע הפסו בפשיטות להיחר ורא הביאו דיעה אחרת בזה ו"ל המוש"ע בסעיף י"א ישראל וכותי ששפתו שחי קדרות זו אצל זו זה בשור שחוטתו זה בשור נבלה מותר ואין לחוש שמא כשהחזיר הישראל פניו החליף שחוטתו בנבלה אפילו אם של ישראל משוכח ואפילו פיהו סגולה מותר ואין לחוש שמא יהו נצוצות מוץ על זו עכ"ל וסוים המור ו"ל וכתב א"א הרא"ש ו"ל דעל זה סומכין להניח הקדרות אצל השפחות כשהולכין לכהכ"נ ונכון לירא שמים להחמיר כי כסה פעמים אירע קלקול ברבר ועוד כרי להשכיח חלקה נוהגת חלב בקדרה עכ"ל ורבינו הרמ"א כתב דה"ה בשני דברים צלויים זה אצל זה אבל לכתחלה יש לזוהר אפילו בשתי קדרות עכ"ל ויש שפי' דלכן יש לזוהר לכתחלה משום נצוצות ולפ"ו בקדרות מכוסות מותר גם לכתחלה [ש"ך סקל"ג] ויש שפירש דהאיסור לכתחלה הוא שלא יתחלפו זה בזה כרך דשני פסחים

פסחים [פ"ו סקל"ג] ולפ' ואחר של חלב דאין בי לכתחלה [ס"ט] ולעג"ד זו שהרי המור כתב דכמו ואיך נתייר לכתחלה ואף לכהכ"נ מ"מ הרבר פשו והם סמוכים ול"ו יש להו ק"ו הרבריה דאם בשפח אירעו קלקולים כ"ש באחו לכל הרברים אפילו לזו התירו רק בהחזרה פניו ביוצא ונכנס וכו"ש ההו ונכנס משום דמצו לא שרע ודאי דאסור לכתחלה [ולג' ס"ט] וזו ע"ס ולפ"מ ס"ט בורה דעכ"פ לכתחלה ; רק דיעבד ולא לכתחלה על לכתחלה וכן משמו חשו להם חכמים כלומר ודאי אסור להעלים עין כשר ואחר מרפה והרי ולא דמו לכל איסורי ; ויוצא משום דבכאן בקל להתיר לכתחלה אפילו לו

ל"ה ו"ל רבותינו כעלי שלא להניח הקדרות בבית ואינו יוצא ונכנס ו איסור בקררה אין להאכי בכך עכ"ל ומבואר מזה בלא יוצא ונכנס אבל להחמיר ואע"פ שבסעיף בהחזרת פנים אסור והו' כך ובשני קדרות דבקי ובקררה אחת הוה ככל מותר גם לכתחלה דהרי איסור ולידת להקדרה מט דאסור לכתחלה כשמכשלו דאסור לכתחלה אפילו ל לכתחלה כיוצא ונכנס אין דגם כהכ"נ נכון לזוהר רק בהליכה לכהכ"נ שי מטעם אבל כיוצא ונכו מירחתי מוכא [ש"ך סקל"ג] לאו דווקא לה אלא ה שאין מעשה כלום [ס"ט] כי נבגתהו וזין להנעם